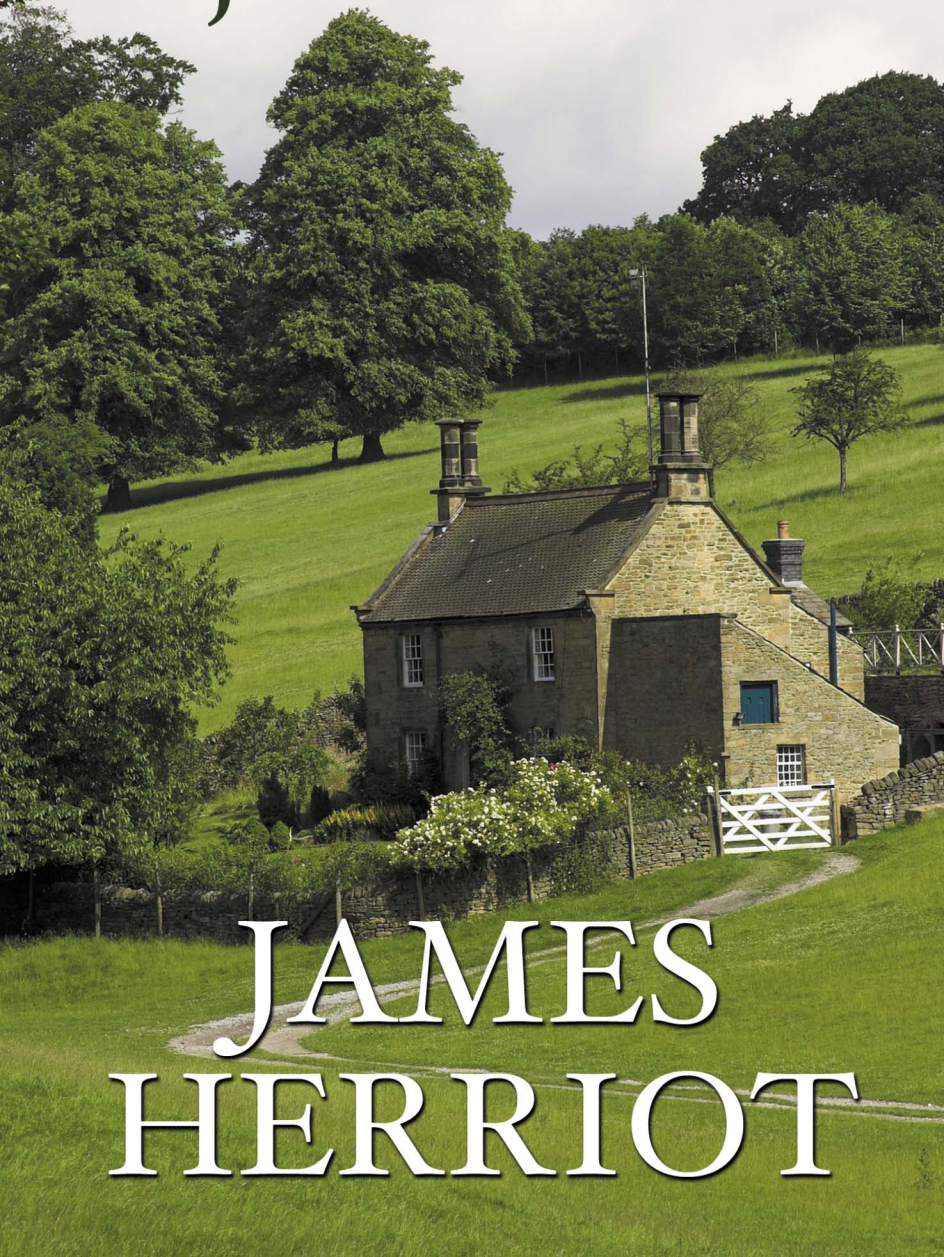

Zvěrolékař opět v jednom kole

JAMES
HERRIOT

**ZVĚROLÉKAŘ
OPĚT V JEDNOM
KOLE**

PRAHA 2013

Přeložila:
MIROSLAVA NĚMEČKOVÁ

James Herriot: Zvěrolékař opět v jednom kole
Vydání třetí, v Baronetu první
Copyright © The James Herriot Partnership, 1981
All rights reserved

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Květnového vítězství 332/31, Praha 4,
www.baronet.cz v roce 2013 jako svou 1747. publikaci
Přeloženo z anglického originálu The Lord God Made Them All
vydaného nakladatelstvím Bantam Books, v roce 1982
Český překlad © 2013 Miroslava Němečková
Korektorka Zdeňka Grigarová
Přebal a vazba © 2013 Ricardo a Baronet
lustrace na přebalu © Markwr | Imagio.cz
Sazba a grafická úprava Ricardo, Sázavská 19, Praha 2
Tisk a vazba: **FINIDR**, s. r. o., Český Těšín

Veškerá práva vyhrazena.
Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována
či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.

Název a logo BARONET® jsou ochranné známky zapsané
Úřadem průmyslového vlastnictví pod čísly zápisu 216133 a 216134.

ISBN 978-80-7384-69 -7

BARONET
Praha 2013

James Herriot

**ZVĚROLÉKAŘ
OPĚT V JEDNOM
KOLE**

*Věnováno Zoe,
mé roztomilé nejmladší vnučce*

1. KAPITOLA

Když se na mě převalila vrata, poznal jsem, že už jsem opravdu zase zpátky doma. Myšlenky mi bezděčně zaběhly do dnů, než jsem byl povolán do Královského lektectva, a já se rozpomněl na svoji poslední návštěvu u Ripleyů. Měl jsem tam „obšmyknout pár býčků“, jak to do telefonu formuloval pan Ripley, přesněji řečeno vykastrovat je bez jediné kapky krve Burdizzo kastrátorem. To pozvání mi připomnělo, že už je valná část dopoledne pryč.

Návštěva v Anson Hall byla tak trochu dobrodružným tažením, neboť toto staré stavení leželo na konci hrbolaté rozjezděné cesty, která se klikatila mezi poli, za sedmerými vraty. Vrata jsou pro veterináře v yorkshirském Dalesu prokletím, a než se rozšířily sítě pro ochranu dobytka, užili jsme si jich víc než dost. S tím, že na většině farem musíme otevřít dvoje či troje vrata, jsme se nějak smířili, ale sedm už bylo trochu moc. A u Ripleyů nešlo ani tak o počet jako o provedení.

Ta první, k nimž vedla úzká cesta, byla ještě přijatelná, byť léty prorezlá a skřípající v pantech, když jste však uvolnili závoru, alespoň se otevřela. Ostatní vrata byla dřevěná, typ, kterému se u nás v Dalesu říká „ramenačky“. A jak jsem je zdvíhal, vrchní vzpěru opřenou o rameno, a vysouval je do oblouku, sám jsem se přesvědčil, odkud ten název. Vrata neměla vůbec panty, byla jen na jedné straně nahoře i dole připevněná provazem.

I s obyčejnými vraty bývá dost práce. Musíte zastavit auto, vystoupit, otevřít vrata, projet, znovu zastavit, vy-

sednout a onen vynález za sebou zavřít. No a v Anson Hall to byl supervýkon. Jak jsem se přibližoval k farmě, neovladatelnost dveří se přímo úměrně zvětšovala. S rachotem jsem se probíjel k číslu sedm a supěl námahou.

Ta byla poslední a nejpříšernější, záludná, měla svoji hlavu. Celá desetiletí je vyspravovávali a stloukali nespočetným množstvím prken, takže v nich z původního materiálu zjevně nezbylo nic. Byla akorát nebezpečná.

Vylezl jsem z auta a popošel pár kroků. S těmi vraty jsme dávní nepřátelé. Chvíli jsme na sebe jen tiše zírali. Rozdali jsme si to spolu již několikrát a vrata mají jasně bodovou převahu. Potíž nespočívala jen v excentricitě, vzniklé letitým hala bala záplatováním. Byla navíc přichycena jen jedním provazem vprostřed. V této vratké poloze se kdykoliv mohla rozkomíhat kolem své osy a dopad byl strašný.

S nejvyšší opatrností jsem se přiblížil k pravé straně a začal uvolňovat provaz. S nevolí jsem kvitoval, že byl jako ty předchozí pečlivě zamotán, a jak se vrata rozhoupávala, hbitě jsem se snažil zachytit vrchní břevno. Ale už bylo pozdě. Spodní prkno se vychýlilo a jako živé mě bolestivě řalo do holeně. A jak jsem se je pokoušel vrátit zpět, praštil mě do hrudi vršek.

Přesně tak jako vždycky. Jak jsem vrata kousek po kousku rozevíral, pokaždé se do mě pustila z obou stran. Byl jsem na ně krátký.

A ani mi nepomohlo, že jsem si všiml, jak ke mně ode dveří farmy upírá dobromyslný pohled pan Ripley. Zatímco jsem zápasil, abych otevřel dveře, z farmářovy dýmky stoupaly spokojené obláčky a ze své pozice se v nejmenším nepohnul, dokud jsem se nepřebelhal přes poslední travnatý úsek a nestanul před ním.

„Tak ste mi tedy, pane Herriot, přišel vyklestit těch pár bejčků?“ A zarostlou tvář mu zvrásnil úsměv ryzího přátelství. Pan Ripley se holil jen jednou týdně, když šel na trh. Logicky usoudil, že jelikož ho v ostatní dny vidí jen jeho žena a dobytek, nemá cenu si každé ráno po tváři škrábat žiletkou.

Předklonil jsem se a masíroval si pochroumané kotníky. „Pane Ripleyi, ta vrata, to je děs! Vzpomínáte si, že když jsem tu byl posledně, svatosvatě jste mi sliboval, že je spravíte? Vlastně jste říkal, že koupíte nová, je to už dlouho, vidíte.“

„No jo, máte pravdu,“ řekl pan Ripley a přikývl hlavou v hlubokém souhlasu. „To sem řek, no ale znáte to, tyhle drobný vylepšení sou vždycky bokem.“ Posmutněle se usmál. Když jsem si však vyhrnul nohavici a odhalil drápance na holeni, v jeho tváři se rozhostila účast.

„Jé, to mě ale mrzí, tohle rozhodlo. Příští tejden tu sou nový vrata. Ručím za to.“

„Ale pane Ripleyi, přesně tohle jste říkal posledně, když jste viděl, že mi teče krev z kolena. Do slova a do písmene. Povádal jste: ‚Ručím za to!‘“

„No, já vím.“ Farmář si palcem upěchoval tabák a ke své spokojenosti dýmku opět rozbafal. „Ta moje se do mě věčně naváží, že prej mám špatnou paměť, ale žádnéj strach, pane Herriot, dneska sem dostal za vyučenou. S tou vaší nohou mě to fakt mrzí, ale ty vrata vás už trápit nebudou. Ručím za to.“

„Tak dobře,“ řekl jsem a odbelhal se k autu pro Burdizzo. „Kdepak máte ty býčky?“

Pan Ripley odkvačil přes dvůr a otevřel horní půlku dveří rozviklaného boxu. „Tady uvnitř.“ Na moment jsem tam zůstal stát zcela konsternován, když na mě z nadbřevna upíralo bezvýrazný pohled několik obrovských, chundelatých hlav, pak jsem zdvihl roztřesený prst. „Myslíte tyhle?“ Farmář spokojeně přikývl. „Jó, to sou voni.“

Přešel jsem k boxu a nahlédl dovnitř. Bylo tam osm přivázaných rocků, někteří mi lhostejně opětovali pohled, jiní střechovali a vykopávali kopyty slámu. Obrátil jsem se k farmáři. „Zase jste si dal na čas, co?“

„Co?“

„Žádal jste mě, abych přišel vyklestit býčky. To nejsou býcci, to jsou býci! Přesně jako posledně. Vzpomínáte si na ty obludy, přesně v tomhle boxu? Div jsem se

nestrhl, když jsem tiskl kleště, a vy jste říkal, že mě přistě zavoláte, už když jim budou tři měsíce. Taky jste říkal: „Ručím za to.““

Farmář vážně pokýval na souhlas. Se vším, co jsem řekl, vždy bez výhrad souhlasil. „Je to tak, pane Herriot, to sem řek.“

„Ale těmhle zvířatům je přinejmenším jeden rok!“

Pan Ripley pokrčil rameny a uštědřil mi životem znávený úsměv. „Nojó, to to ale letí, co? Jako splašený.“

Vrátil jsem se do auta pro anestetikum. „Dobrá, dobrá,“ mrmlal jsem a plnil stříkačku. Farmář sundal z háku na zdi provaz na přidržování a za polohlasného povzbuzování se přiblížil k jednomu dobytčeti. Překvapivě snadno je uchopil, přehodil mu smyčku okolo nozder a rohů a s přehledem zlikvidoval pokusy zvířete vytrhnout se. Pak provaz provlékl očkem ve zdi a smyčku pevně utáhl.

„Tak a můžete začít, pane Herriot. Vidíte, nedalo to ani moc práce.“

Nic jsem na to neřekl. Zato mě teď čekaly perné chvíle. Na mě připadla ta horší strana, pěkně v dostřelu kopyt, která jistojistě ihned vyletí, jakmile mého pacienta pohorší vpíchnutí jehly do varlat.

Ale nebylo vyhnutí. Kousek po kousku jsem vpichoval do skrotální oblasti látku pro lokální anestezii a snášel rány, jimž byly vydány všanc mé končetiny. Pak jsem přistoupil k samotné kastraci, zaškrcení chámovodů, aniž by se přitom porušila kožní tkáň. To je nepochybně oproti dřívější metodě, kdy se šourek obřezával nožem, obrovský krok vpřed a u malých byčků šlo jen o lehký zákrok, který se odbyl během několika vteřin.

U těchto odrostlých tvorů to však bylo něco úplně jiného. Abych uchytil velké, masité varle, musel jsem rozevřít čelisti Burdizza více než do pravého úhlu a hned je zase sevřít. Teď teprve nastala ta pravá legrace.

Díky injekci cítilo zvíře jen maličko nebo vůbec nic. Zoufale jsem tlačil čelisti k sobě, ale měl jsem pocit, že se pokouším o nemožné. Je až s podivem, co všechno

lidská schránka dokáže, když se vypne k vrcholným výkonům. Po nose mi crčel pot, ale opakovaně jsem se zhluboka nadechl a rval kovové čelisti k sobě, dokud se konečně nepřiklapy.

Každou stranu jsem zaštipoval dvakrát, a než jsem postup zopakoval v nižší partii chámovodu, vždy jsem si trochu orazil. Když jsem totéž provedl i u druhého varlete, praštil jsem sebou celý dýchavičný o zeď a snažil se zapudit myšlenky na ostatních sedm dobytčat, u nichž mě čekalo totéž.

Trvalo to celou věčnost, než jsem měl před sebou už jen poslední kus a s očima navrch hlavy a pusou dokorán se odpotácel. Náhle jsem dostal nápad.

Narovnal jsem se a prošel okolo zvířete. „Pane Ripleyi,“ vyrazil jsem ze sebe bez dechu, „nechcete si to teď zkusit vy?“

„Cože?“ Farmář mě rozvážně sledoval, přičemž zvolna vyfukoval modravé obláčky kouře, ale bylo zřejmé, že jsem ho vyvedl z konceptu. „Co říkáte?“

„No, tohle je už poslední kus a rád bych, abyste pochopil, jaké to je. Chtěl bych, abyste si ty kleště stiskl jednou vy.“

Chvilí nad tím zauvažoval. „No, ale kdo podrží bejčka?“

„To se zvládne,“ řekl jsem. „Přivážeme ho pevně těsně k očku a já vám všechno připravím, no a pak uvidíme, jak vám to půjde.“

Díval se trochu pochybovačně, ale já byl pevně odhodlán dosáhnout svého a úslužně ho dovedl k zadním partiím zvířete. Nasadil jsem na šourek Burdizzo a držadla vložil do rukou panu Ripleymu.

„Tak se,“ pravil jsem, „do toho dejte.“

Farmář se zhluboka nadechl, napjal všechny síly a začal vyvíjet tlak na kovová ramena. Nic se nedělo.

Několik minut jsem postál nad ním. Obličej mu zbrunátněl, až zrudl, oči měl vypoulené snad ještě výrazněji než já a na čele mu vystoupily modré žíly. Nakonec zachroptěl a poklesl na kolena.

„Ne, kamaráde, nejde to, to nezmáknu.“

Vstal a otřel si obočí.

„Ale pane Ripleyi!“ Položil jsem mu ruku na rameno a vlídně se na něj usmál. „A po mně chcete, abych to zvládl?“ Mlčky přikývl.

„No nic, nevádí,“ řekl jsem. „Teď už chápete, o čem je řeč. Je to lehký, drobný zákrok, ale když necháte přerůst býčky do těchto rozměrů, je z toho problém jako býk. Kdybyste mě byl zavolal, když byli tříměsíční, trvalo by to všeho všudy jen několik minut. Co vy na to?“

„No ano, pane Herriot, máte pravdu. Byl sem hlupák. Ruku na to, že se to už nestane.“

Cítil jsem se jako chytrost sama. Momenty osvětlení jsou u mě vzácné, ale bujelo ve mně přesvědčení, že mě právě jeden takový potkal. Konečně jsem to panu Ripleymu ukázal. Pocit radosti mi dodal na síle a bez námahy jsem práci dokončil. Celý rozzářený jsem krácel k autu. Mé sebeuspokojení se ještě znásobilo, když se poté, co jsem nastartoval motor, farmář sklonil k postrannímu oknu.

„Tak díky, pane Herriot,“ řekl. „Dneska sem se vod vás kus přiučil. Až dorazíte příště, bude tu pěkná nová brána a už po vás nebudu chtít, abyste kleštil takovýhle bejky. Ručím za to.“

Tohle se zběhlo, než jsem rukoval. Teď jsem se opět zapracovával do civilního života a vychutnával dávné, již téměř zapomenuté příběhy. Když však zazvonil telefon, pochutnával jsem si na něčem mému srdci bližším, Helenině krmi.

Byla neděle, poledne, a již tradičně jsme obědvali hovězí pečení a yorkshirský pudink. Má žena mi právě přinesla talíř s pudinkem a polévala jej šťávou, hustou hnědoučkou záplavou vykouzlenou z masa, jež kolem sebe šířila snovou vůni. Po úspěchaném nedělním dopoledni, stráveném pro venkovského veterináře zcela typicky po jížděkami po farmách, jsem měl už pěkný hlad a rozjímal nad tím, že kdybych se chtěl před nějakým cizím gurmánem pochlubit ukázkou nejvybranějšího anglického jídla, zvolil bych právě toto.

Patříčná porce yorkshirského pudinku s omáčkou dokáže nasytit žaludek všech rodinných příslušníků šetrného farmáře ještě dříve, než přijde na řadu hlavní jídlo. Pobídka „Kdo sní všechen pudink, dostane hodně masa“ je čirá zlomyslnost. Ale pokrm je to přímo rajský. Válek jsem v puse první sousto a bylo mi bláze při pomýšlení, že až vyprázdním talíř, naplní jej Helena zas hovězím, brambory, hráškem i fazolkami, které ráno čerstvě natrhala v zahradě.

Mé slastné rozjímání rázem přetalo drnčení telefonu, avšak zařekl jsem se, že si jídlo nedám ničím překazit. Sebenaléhavější veterinářský zásah může počkat, až dojím.

Ale když jsem zvedal sluchátko, ruka se mi chvěla. A jak jsem tak poslouchal hlas na druhém konci, zmocňovala se mě střídavě úzkost a nedůvěra. Byl to pan Ripley. Ne, probůh, tak daleko ne, do Anson Hall je to pěkná štreka, a je neděle.

Farmářův hlas hřimal do telefonu. Byl jedním z těch, co se domnívají, že musí enormně křičet, aby překlenuli ty míle mezi námi.

„Je to ordinace?“

„Ano, tady Herriot.“

„Jé, tak už ste doma z armády?“

„Ano, jsem.“

„Chci, abyste sem ihned vyrazil, jedna má kráva je na tom bledě.“

„Co jí je? Je to naléhavé?“

„Jo, to je. Myslím, že si zlomila nohu!“

Držel jsem sluchátko dál od ucha. Pan Ripley přidal na hlasitosti. Začalo mi hučet v hlavě. „Z čeho tak usuzujete?“ zeptal jsem se a rázem jsem měl sucho v ústech.

„No, stojí na třech,“ zahřimal farmář obratem. „A čtvrtá tak nějak jako visí.“

Božínku. Zdálo se to být strašně důležité. Smutně jsem zamířil pohledem ke svému naloženému talíři. „Dobrá, pane Ripley, dorazím.“

„Přijedete okamžitě, vidíte! Hned teď!“ burácel s naléhavostí v hlase.

„Ano, přijedu okamžitě.“ Položil jsem sluchátko, promnul si uši a obrátil se ke své ženě.

Helena vzhledla od stolu se ztrápeným obličejem ženy, jíž se před očima bortí yorkshirský pudink v neživoucí trosky. „Snad nemusíš utíkat hned!“

„Je mi to líto, Heleno, tohle je zrovna jeden z případů, které odložit nemohu.“ Až moc živě jsem si dovedl představit, jak se poraněné zvíře zmítá v bolestech, které většinou bývají průvodním příznakem fraktury. „A ten člověk byl celý zoufalý. Zkrátka a dobře, musím vyrazit ihned.“

Mé ženě se chvěly rty. „Dobře, dám jídlo, než se vrátíš, do trouby.“

A jak jsem odcházel, viděl jsem ji odnášet talíř. Oba jsme věděli, že je to konec. Cestu do Anson Hall nemohl přežít žádný yorkshirský pudink.

V ulicích Darrowby jsem přidal na rychlosti. Dlážděné tržiště, dřímající na slunci, dýchalo nedělní pohodou a odpočívalo od všech obyvatel městečka, kteří pilně hodovali za zavřenými dveřmi. A už jsem byl za městem, nohu neustále pevně na plynu, kolem žhnuly suché kamenné zídky. Když jsem konečně dorazil k odbočce na farmu, utřil jsem otřes.

Byl jsem tu, co jsem se vrátil z armády, poprvé a zřejmě jsem čekal, že tu narazím na něco nového. Staříčká železná vrata tu však stála beze změny, až na to, že byla ještě o něco rezavější. Se sílicí předtuchou apokalypsy jsem se probíjovával dalšími vraty, rozmotával provazy, ramenem nadzvedával horní břevna a postrkoval je, až jsem se konečně dobral k číslu sedm.

A tyto poslední a nejstrašnější dveře tam stály beze změny. To snad není pravda, pomyslel jsem si a připlížil se k nim téměř po špičkách. Od té doby, co jsem je viděl naposledy, jsem zažil všechno možné. Byl jsem pryč odsud v úplně jiném světě, kde se mašírovalo a execírovalo, vyučovalo navigaci a nakonec létalo v letadle. A tahle rachitická konstrukce si tu stojí klidně dál.

Prohlédl jsem si je blíže. Nedbale přibitá prkna se vychylovala stejně jako předtím, stále visely na jediném

závěsu, snad tam byl i tentýž kousek provazu. Bylo to neuvěřitelné. A pak jsem si přece jen všiml něčeho nového. Pan Ripley, zřejmě ze strachu, aby mu dobytek do tohoto starobylého opevnění nevrážel a neponičil ho, je ověnil ostnatým drátem.

Snad časem obměkly. Nemohly přece zůstat stejně sveřepé jako dřív. Obezřetně jsem uvolnil pravý dolní provaz a krajně opatrně rozvázal provaz nahoře. A právě když jsem si pomyslel, že to probíhá hladce, odpadl hlavní závěs a dveře se s celou svou letitou zlostí zhouply kolem levého úchyty.

Nejdřív mě praštily do hrudníku, pak mě zasáhly do nohou, a tentokrát se mi navíc ještě kalhotami prohryzávaly ostnaté dráty. Vší silou jsem se je snažil odrazit, ale bušily do mě hlava nehlava, a když jsem se zaklonil, abych ušetřil hrudník úderu, podklouzly mi nohy a já upadl na záda. A sotva jsem se natáhl na cestu, zapraskalo dřevo a vrata se svalila na mě. Již dříve mi několikrát hrozilo, že se octnu pod nimi, ale pokaždé jsem na poslední chvíli vyvázl. Tentokrát však skutečně došlo na nejhorší. Zkoušel jsem se vyprostit, ale ostny svými železnými osidly pevně svíraly mé oblečení. Byl jsem v pasti.

Zoufale jsem zpod prken natahoval krk. Farma byla pouhých padesát yardů odtud, ale nebylo tam vidět živou duši. To bylo podivné. Kdepak je netrpělivý farmář? Očekával jsem, že ho zastihnu, jak rázuje po dvoře a lomí rukama, farma však vypadala opuštěně.

Pohrával jsem si s myšlenkou zakřičet o pomoc, ale zavrhl jsem ji jako příliš absurdní. Neměl jsem na vybranou. Uchopil jsem do obou rukou horní břevno a tlačil vzhůru. Přitom jsem se snažil neregistrovat zvuky trahajících se svršků. Tak jsem si pomaličku uvolnil cestu do bezpečí.

Dveře jsem nechal ležet tam, kde byly. Normálně za sebou pečlivě zavírám, ale dobytek na poli nebyl žádný, a navíc už jsem si s nimi užil dost. Ostře jsem zaklepal na dveře farmy. Otevřela mi paní Ripleyová.

„Tedy, pane Herriote, to je dneska počasíčko, co?“

uvítala mě. Doutřela talíř od oběda, povytáhla si zástěru do širokého pasu a její bezstarostný úsměv mi připomněl farmáře.

„Ano... ano... je. Jsem tu, jak jste volali, abych se podíval na tu vaši krávu. Je manžel doma?“

Zavrtěla hlavou. „Ne, ještě se nevrátil od Lišky a psů.“

„Cože!“ Vykulil jsem na ni oči. „To je ta hospoda v Divertonu, ne? Myslel jsem, že má pro mě naléhavý případ.“

„To jo, ale musel tam skočit zavolat. My tady telefon nemáme.“ Její úsměv se rozšířil.

„Ale už je to skoro hodina. Měl by tu už dávno být.“

„To je pravda,“ řekla a pokývala hlavou na znamení souhlasu. „Ale určitě tam natrefil na nějaký svý kumpány. V neděli dopoledne sou U lišky a psů všichni.“

Prohrábl jsem si rukou vlasy. „Paní Ripleyová, nechal jsem na stole ležet nedotčené jídlo, abych u vás byl co nejrychleji!“

„No, my sme už po jídle,“ odpověděla, jako by mě svými slovy chtěla utěšit. Ani mi to říkat nemusela. Ta intenzivní vůně, která se linula z kuchyně, pocházela nezvratně z hovězí pečené. A není pochyb, že jí předcházela yorkshirský pudink. Chvilku jsem stál mlčky, pak jsem se zhluboka nadechl. „Dobře, podíval bych se tedy na tu krávu. Kde, prosím, je?“

Paní Ripleyová ukázala k boxu na vzdálené straně dvora.

„Je tam uvnitř.“ A jak jsem vyrazil po dláždění, volala na mě: „Můžete se na ni juknout, až se muž vrátí. Bude tu každou chvíli.“

Trhl jsem sebou, jako by mě přes ramena bičem práskli. Ta slova vyvolávala hrůzu. „Každou chvíli“, to je v Yorkshiru běžné rčení, označující dobu značně neurčitou, až dvě hodiny.

Otevřel jsem horní dílec dveří a pohlédl do boxu na krávu. Znatelně kulhala, když jsem se k ní však přiblížil, začala na slámě jančit a zraněnou nohou se dotýkala země.

Zlomená noha to nebyla. Zatížit ji sice nemohla, ale nebyla nikde prověšená, jak je u zlomenin typické. Zalila mě vlna úlevy. U velkých zvířat fraktura obvykle znamenala porážku, protože tak velký tlak nemohla vydržet sebesilnější sádra. Něco s nohou zjevně měla, ale nemohl jsem ji chytit, abych zjistil co. A tak mi nezbylo než čekat na pana Ripleyho.

Vyšel jsem do odpoledního slunce a zahleděl se přes mírně stoupající pole k věži divertonského kostela, vyčnívajícího mezi stromy. Po farmáři nikde ani vidu ani slechu, a tak jsem se ztrápeně odebral na trávník za budovy a vyčkával jeho příchodu.

Zahleděl jsem se na dům a přes vnitřní vztek jsem pocítil určitou pohodu. Jako většina starších farem býval i Anson Hall kdysi panským sídlem. Někdy před sto lety si kdosi šlechtického původu postavil dům na překrásném místě. Dnes již byla střecha na spadnutí, jeden vysoký komín se opilecky klonil na stranu, ale sloupková okna, honosný dveřní oblouk a značná rozloha budovy člověka uchvátily. K tomu pastviny, táhnoucí se až k zeleným vrškům.

A ty zahradní zdi. Ve dnech své slávy obklopovaly sluncem rozpálené kameny pěstěný trávník s pestrobarevnými květinami, nyní zde však bujely pouze kopřivy. Tahle kopřivová džungle mě fascinovala. Byly po pás vysoké a vyplňovaly každý centimetr země mezi zdí a budovou. O farmářích se všeobecně ví, že jsou špatní zahradníci, ale pan Ripley byl kapitola sama pro sebe.

Z rozjímání mě vytrhl křik paní domu. „Pane Herriote, už de! Právě sem ho zmerčila voknem.“ Vyšla k průčelí a ukázala směrem k Divertonu.

Její manžel už opravdu přicházel, černá tečka, jež se pomaloučku blížila poli. Pozorovali jsme ho spolu ještě dobrých patnáct minut, než se konečně protáhl otvorem ve stěně a došel až k nám. Kolem uší mu stoupal kouř z dýmků.

Přešel jsem rovnou do útoku. „Pane Ripleyi! Čekám tu už pěkně dlouho. Prosil jste mě, abych přijel ihned!“

„Dyk já vim, no ale, chtít si zavolat a nedat si půllitránek, to bych přece dost dobře nemoh.“ Naklonil hlavu stranou a rozzářeně na mě hleděl, jist si svou nezvratitelnou logikou.

Chystal jsem se promluvit, ale on pokračoval. „A pak mi jedno koupil Dick Henderson, tak sem mu ho musel vrátit a už už sem byl na vodchodu, ale pak Bobby Talbot začal vo těch prasatech, co sem mu dal minulej tejden.“

Jeho žena vpadla do debaty s nefalšovanou zvědavostí. „Á já! Náš Bobby Talbot! To tam vysedává i dneska? Ten se snad z tý hospody nehne. To by mě tedy zajímalo, jak to snáší jeho žena.“

„To dá rozum, že tam byl Bobby. Dyk je tam pořád.“ Pan Ripley se pousmál, vyklepal si dýmku o podpatek a jal se ji opět plnit. „No a víte, koho sem tam nepotkal, Dana Thompsona. Vod tý operace sem ho neviděl. To ho ale zdrblo. Pořádě ho ubylo. Tomu pár piv udělá jen dobře.“

„Cože, byl tam Dan?“ vyhrkla paní Ripleyová. „No to je výborná zpráva. Co sem slyšela, tak lidi mysleli, že už ho z nemocnice nevrátí.“

„Promiňte,“ vmísil jsem se.

„To nic, jen sme tak plácali,“ pokračoval pan Ripley. „Byl to jen ledvinovej kámen. Dan bude v pořádku. Říkal mi...“

Zaťal jsem pěst. „Pane Ripleyi, mohu prosím vidět tu krávu? Ještě jsem neobědval. Když jste telefonoval, vrátila žena jídlo zpátky do trouby.“

„No, já se najed, než sem šel volat.“ Na ujištěnou se usmál a jeho žena, abych mohl být úplně klidný, pokývala hlavou a rovněž se usmála.

„To je báječné,“ pravil jsem ledově. „To rád slyším.“

Ale viděl jsem, že mě vzali za slovo. Sarkasmus u nich neměl šanci.

V rozviklaném boxu pan Ripley přidržel krávu a já jí nadzdvihl nohu. Položil jsem si ji na koleno, oškrábal nožem na kopyta nabalené bláto a v slunečních paprscích, které šikmo pronikaly dveřmi, se matně zaleskla

příčina nesnází. Uchopil jsem kovový trn do kleští, vytrhl jej z nohy a podržel nahoře.

Farmář na něj několik vteřin pomrkával a pak se mu mírně roztřásla ramena. „To je má závlačka! Cha, cha, cha! To je divný. Musela se vyklepat na dlažbě, jo, byla tam dost volně. Jednou nebo dvakrát sem se málem převrh. Zrovna tuhle sem říkal ženě...“

„Já už vážně musím jít, pane Ripleyi,“ vložil jsem se. „Nezapomeňte, že jsem ještě neobědval. Jen skočím do auta pro protitetanovou injekci.“

Vpíchl jsem jí dávku, vsunul stříkačku do kapsy a už odcházel přes dvůr, když na mě farmář zavolal. „Máte s sebou ty kleště, pane Herriot?“

„Kleště?...“ Zastavil jsem se a otočil k němu. Nemohl jsem tomu uvěřit. „Ano, to mám, ale přece teď nechcete kastrovat býčky?“

Farmář zablikl staříckým mosazným zapalovačem a celý plamen přiložil k mističce dýmky. „Jen jeden kousek, pane Herriot. To nezabere ani minutu.“

No dobře, pomyslel jsem si, když jsem otevíral kapotu a lovil Burdizzo z jejich úkrytu v kombinéze. Teď už to bylo beztak jedno. Yorkshirský pudink byl odepsán, touhle dobou z něj byla jen vysušená slupka, a hovězí, stejně tak jako báječná čerstvá zelenina, bylo téměř na popel. Všechno to bylo ztracené a jeden vykleštěný býček navíc na tom už nic nemohl změnit.

Jak jsem se otočil, rozlétly se dvojité dveře na konci dvora a vyklusalo obrovské černé zvíře. Stálo v sluneční záři a opatrnicky se kolem sebe rozhlíželo, kopytem rýpalo do země a podrážděně mrskalo ocasem. Němě jsem zíral na rozložené rohy, obrovitou kupu svalstva na bedrech, chladně se blyštící oči. Chyběla jenom fanfára na trumpetu a písek místo dlažek a stál jsem v Madridu na Plaze de Toros.

„To je ten býček?“ optal jsem se.

Farmář zvesela přítakal. „Tak to je von. Asi by bylo lepší zahnat ho do kravína, tam ho mužem přivázat za krk.“

Zavalila mě vlna vzteku a v první chvíli jsem si mys-

lel, že na toho člověka začnu řvát, ale pak, jakousi záhadou, jsem cítil pouze nesmírnou únavu.

Poodešel jsem k němu, takže jsme stáli tvářemi téměř u sebe, a tiše k němu promluvil. „Pane Ripleyi, je to už pěkně dlouho, co jsme se viděli naposled, a vy jste za tu dobu měl spoustu příležitostí dodržet slib, který jste mi tehdy dal. Vzpomínáte? Že dáte býčky vykastrovat, když budou ještě malí, že vyměníte vrata? No a teď se podívejte na toho obrovského býka a koukněte, co mi vaše vrata provedla s oblečením.“

Farmář se zadíval s ryzím zájmem na trhance a díry v mých kalhotách a rukou se dotkl rozšklebence v mém rukávu.

„Teda, to je mi fakticky líto.“ Pohlédl na býka. „No je trochu velkéj.“

mlčel jsem. Po chvíli farmář narovnal hlavu a pohlédl mi do očí s výrazem odhodlání.

„No, nemělo by to bejt,“ řekl. „Ale poslyšte. Vykleštěte dneska jenom toho jednoho a já si dám pozor, aby se to už nevopakovalo.“

Zahrozil jsem mu prstem. „Ale tohle jste říkal už dřív. Myslíte to tentokrát doopravdy?“

Vehementně přitakal. „Ručím za to.“ Tento starý známý planý slib mě kupodivu nevytočil, jak by se možná dalo očekávat. Bylo to možná proto, že jsem byl dlouhou dobu mimo Yorkshire, viděl, jak se svět mění, mnohdy i rychleji, než se mi zamlouvalo, takže mě tato domácká známka neproměnnosti potěšila. Potlačoval jsem smích, až jsem se hlasitě rozchechtal. „Ha-ha,“ vyprskl jsem, „ha-ha-ha.“ Záhy se nakazila i paní Ripleyová. „Hi-hi-hi,“ přidala se, „hi-hi-hi-hi.“ Nato si pan Ripley vyndal dýmku z pusy a velice rozvážně pravil: „Che. Che-che. Che-che-che.“ A tak jsme tam všichni tři svorně stáli a hlasitým řehotem vyprovázeli nedělní odpoledne.

Jen býk posměšně frkal.

„No to je pravda,“ vyrážel mezi smíchem pan Ripley a otíral si oči. „Kdybych byl na vašem místě, taky bych se nesmál.“

2. KAPITOLA

„Achueé... achuéueué!“ Vzlykot zlomeného srdce mě vyburcoval do úplného probuzení. Byla jedna hodina, a když se mi u ucha rozdrnčel telefon, čekal jsem drsný hlas farmáře, oznamujícího, že se mu telí kráva. A namísto toho se tam linul tenhle příšerný zvuk.

„Kdo je to?“ zeptal jsem se téměř bez dechu. „Co vás probůh trápí?“

Na druhé straně bylo slyšet polknutí a mužský hlas, který mezi vzlyky úpěnlivě prosil. „Tady Humphrey Cobb. Božítku, přijedte se podívat na Myrtle, myslím, že umírá.“

„Myrtle?“

„No, chudinka můj pejsek. Je v hrozném stavu! Ueueé!“ Sluchátko se mi v ruce celé chvělo. „Co je s ní?“

„Ztěžka dýchá. Lapá po dechu. Mám pocit, že každou chvíli bude po ní. Přijedte rychle!“

„Kde bydlíte?“

„Cedar House. Konec Hill Street.“

„Vím, kde to je. Hned tam budu.“

„Tak děkuju, moc děkuju. Myrtle dlouho nevydrží. Pospěšte si, pospěšte!“

Vyskočil jsem z postele, hodil na sebe šaty, které přehazuji přes židli u zdi. Jak jsem ve tmě spěchal, navlékl jsem si obě nohy do jedné nohavice svých pracovních manšestráků a praštil sebou jak dlouhý tak široký na podlahu.

Helena byla na noční telefonáty zvyklá a často ji probouzely jen napůl. A já se vždy snažil nevzbudit ji. Když

jsem se oblékal, nerozsvěcoval jsem, svítilo mi akorát noční světlo na schodech, které jsme nechávali žhnout kvůli malému Jimmymu.

Tentokrát to však proběhlo jinak. Hlasité žuchnutí mého těla ji vyburcovalo do sedu.

„Co je, Jime? Co se děje?“

Zápolil jsem, abych se dostal na nohy. „Všechno v pořádku, Heleno, jen jsem zakopl.“ Sebral jsem z opěradla košili.

„Ale kam se tak ženeš?“

„Nesmírně naléhavý případ. Musím si pospíšet.“

„Dobře, Jime, ale když budeš pokračovat takhle dál, moc brzy se tam nedostaneš. Jen se uklidni.“ Má žena měla ovšem pravdu. Vždycky jsem záviděl těm veterinářům, kteří si v tíživých momentech zachovali klid. Ale já tohle do vínku nedostal.

Seběhl jsem po schodech a pádil přes velkou zadní zahradu do garáže. Cedar House byl od nás jen míli, takže jsem neměl čas si věc promyslet, akorát jsem se utvrdil v tom, že takováto akutní dušnost může být způsobena infarktem nebo náhlou alergií.

Jakmile jsem zazvonil, světla na verandě se ihned rozžala a přede mnou stál Humphrey Cobb. Byl to malý kulatoučký človíček, kolem šedesátky, a jeho podobnost vejci ještě podtrhovala blyštící se holá hlava.

„Á, pane Herriote, jen pojdte dál,“ úpěnlivě štkal a po tvářích se mu řinuly slzy. „Díky, že jste vstal a přišel na pomoc mému malému ubohému Myrtle.“

Jak mluvil, div že se mi neroztočila hlava z výparů whisky, a když mě vedl halou, všiml jsem si, že se mírně potácí.

Pacientka ležela v koši ve velké, pěkně zařízené kuchyni vedle stáložárné pece. Rozněžnilo mě, když jsem uviděl, že je to rovněž beagle jako náš Sam. Poklekl jsem a blíže si ji prohlédl. Měla otevřenou tlamu a vyplazený jazyk, ale nezdálo se, že by její stav byl akutní. Naopak když jsem ji poplácal po hlavičce, mrskla ocáskem do deky. Do uší mi pronikal srdceryvný nárek: „Co

s ní uděláte, pane Herriote? Je to srdce, vidíte? Ach Myrtle, Myrtle.“ A náš človíček se choulil nad zvířátkem a chrлил potoky slz.

„Víte, pane Cobb,“ řekl jsem mu, „nezdá se mi to s ní tak zlé. Nemusíte se tolik trápit. Jen mě ji nechte prohlédnout.“

Přiložil jsem jí stetoskop k žebrům a poslouchal pravidelný tlukot nebývale silného srdce. Teplotu měla normální a právě jsem jí prohmatával břicho, když se opět ozval pan Cobb.

„Potíž je,“ vzdychl, „že jsem ji chudinku zanedbal.“

„Jak to myslíte?“

„No, celý den jsem byl v Cattericku na dostizích, sázel jsem a pil, a na svého pejska jsem ani nepomyslel.“

„To jste ji nechal celý den doma samotnou?“

„Ne, ne, byla s ní moje paní.“

„No dobře.“ Nebyl jsem z toho ani za mák moudrý. „Tak jí přece dala najíst a nechala ji na zahradě?“

„To jó,“ řekl a lomil rukama. „Ale neměl jsem od ní chodit. Tolik na mě pořád myslí.“

Když mluvil, cítil jsem, že se mi jedna strana obličeje rozpaluje vedrem. Problém byl rázem vyřešen.

„Položil jste ji moc blízko kamen,“ řekl jsem, „dýchá zrychleně, protože jí je nepříjemné vedro.“

Pochybovačně se na mě podíval. „Ten košík jsme přesunuli dneska. Chystali jsme se, že dáme na zem novy dlaždice.“

„Dobře,“ řekl jsem. „Dejte ho zpátky a bude v pořádku.“

„Ale pane Herriote.“ Opět se mu roztráslly rty. „Bude to něco horšího. Trpí. Podívejte se na ty její voči.“

Myrtle měla krásné, velké, hluboké oči, jaké už k její rase patří, a věděla, jak jich užít. Mnoho lidí si myslí, že v dojemnosti pohledu jsou šampioni španělové, já jsem však skálopevně přesvědčen, že beaglové. A Myrtle byla expert.

„Á, s tím bych se netrápil, pane Cobb,“ řekl jsem. „Věřte mi, bude v pořádku.“

Vypadal pořád nešťastně. „Neuděláte s ní něco?“